

Тема 11. Аудит розрахунків з постачальниками

Метою аудиту розрахунків з постачальниками є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення розрахунків з постачальниками підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту розрахунків з постачальниками, а саме перевірити: правильність визначення залишку кредиторської заборгованості на початок періоду, правильність оформлення первинних документів з розрахунків з постачальниками, правильність класифікації зобов'язань, правильність віднесення розрахунків з постачальниками на рахунки обліку, правильність визначення термінів виникнення та погашення кредиторської заборгованості, доцільність закупівлі у постачальників (моніторинг цін), правильність визначення вартості імпортованих матеріалів, правильність визначення вартості туристичних послуг, правильність визначення вартості вітчизняних основних засобів, правильність запису заборгованості при попередній оплаті, відповідність збільшення та зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками, правильність кореспонденції рахунків з розрахунків з постачальниками.

Анкету перевірки розрахунків з постачальниками подано в таблиці 11.1. У програмі аудиту розрахунків з постачальниками відображає основні процедури для вирішення основних завдань аудиторської перевірки.

Таблиця 11.1 – Анкета перевірки розрахунків з постачальниками

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Скільки років Ви працюєте на підприємстві?				
	0-1				
	1-5				
	5 і більше				
2	Чи проводиться аналіз кредиторської заборгованості?				
3	Чи здійснюється контроль кредиторської заборгованості?				
4	Чи здійснюється класифікація кредиторської заборгованості?				
5	Чи здійснюється інвентаризація кредиторської заборгованості?				
6	Яка періодичність проведення інвентаризації розрахунків з постачальниками:				
	- раз на рік;				
	- двічі на рік;				
	- не проводиться?				
7	Як ведеться облік розрахунків з постачальниками:				
	- вручну;				
	- автоматизовано;				
	- комбіновано?				
8	Хто приймає рішення про придбання матеріалів у постачальників:				
	- керівник;				
	- головний бухгалтер;				
	- начальник виробництва				

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту розрахунків з

постачальниками (табл. 11.2). План аудиту є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах аудиту і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації. Аудит розрахунків з постачальниками нами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 11.2 – Загальний план проведення аудиту розрахунків з постачальниками

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Період проведення	Виконавці
1	2	3	4	5
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення аудиту розрахунків з постачальниками	Звіти попередніх, перевірок, накази.		
Основний	<p>Перевірити правильність визначення залишку кредиторської заборгованості на початок періоду</p> <p>Перевірити правильність оформлення первинних документів з розрахунків з постачальниками</p> <p>Перевірити правильність класифікації зобов'язань</p> <p>Перевірити правильність віднесення розрахунків з постачальниками на рахунки обліку</p> <p>Перевірити правильність визначення термінів виникнення та погашення кредиторської заборгованості</p> <p>Перевірити доцільність закупівлі у постачальників (моніторинг цін)</p> <p>Перевірити правильність визначення вартості імпортованих матеріалів</p> <p>Перевірити правильність визначення вартості туристичних послуг</p> <p>Перевірити правильність визначення вартості вітчизняних основних засобів</p> <p>Перевірити правильність заліку заборгованості при попередній оплаті</p> <p>Перевірити відповідність збільшення та зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками</p> <p>Перевірити правильність кореспонденції рахунків з розрахунків з постачальниками</p>	<p>Накладна, товарно-транспортна накладна, картка складського обліку матеріалів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, доручення, журнал, Головна книга, Баланс</p>		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку	Звіт		

Програму аудиту розрахунків з постачальниками наведено в таблиці 11.3. Для вирішення поставлених завдань аудиту розрахунків з постачальниками пропонуємо робочі документи аудитора, які на нашу думку стануть обґрунтованими доказами якісного проведення аудиту розрахунків з постачальниками.

Таблиця 11.3 – Програма аудиту розрахунків з постачальниками

№	Мета	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Впевнитись у відповідності залишку на початок кредиторської заборгованості	Перевірити правильність визначення залишку кредиторської заборгованості на початок періоду	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	КЗ-1			
2	Впевнитись у правильності оформлення первинних документів з розрахунків з постачальниками	Перевірити правильність оформлення первинних документів з розрахунків з постачальниками	А, Б, В, Г, Д	Документальний формальний,	КЗ-2			
3	Впевнитись у правильності класифікації зобов'язань	Перевірити правильність класифікації зобов'язань	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-3			
4	Впевнитись у правильності віднесення розрахунків з постачальниками на рахунки обліку	Перевірити правильність віднесення розрахунків з постачальниками на рахунки обліку	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-4			
5	Впевнитись у правильності визначення термінів виникнення та погашення кредиторської заборгованості	Перевірити правильність визначення термінів виникнення та погашення кредиторської заборгованості	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-5			
6	Впевнитись у доцільності закупівлі у постачальників	Перевірити доцільність закупівлі у постачальників (моніторинг цін)	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-6			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Впевнитись у правильності визначення вартості імпорتنих матеріалів	Перевірити правильність визначення вартості імпорتنих матеріалів	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-7			
8	Впевнитись у правильності визначення вартості туристичних послуг	Перевірити правильність визначення вартості туристичних послуг	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-8			
9	Впевнитись у правильності визначення вартості вітчизняних основних засобів	Перевірити правильність визначення вартості вітчизняних основних засобів	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-9			
10	Впевнитись у правильності заліку заборгованості при попередній оплаті	Перевірити правильність заліку заборгованості при попередній оплаті	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-10			
11	Впевнитись у відповідності збільшення та зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками	Перевірити відповідність збільшення та зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	КЗ-11			
12	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з розрахунків з постачальниками	Перевірити правильність кореспонденції рахунків з розрахунків з постачальниками	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	КЗ-12			
Критерії якості аудиторської перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає мета аудиту розрахунків з постачальниками?
2. У чому полягають завдання аудиту розрахунків з постачальниками?
3. Для чого складається тест внутрішнього контролю щодо здійснення розрахунків з постачальниками?
4. З яких складових складається форма загального плану проведення аудиту розрахунків з постачальниками?
5. Які структурні елементи має програма аудиту розрахунків з постачальниками?